

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj.

Vidékire postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órára helyben	1 „

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy anna tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase
stein et Vogler Wien
Wallischgasse Nr. 10.

Nyilttéri cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám hová a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Készítotok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órára	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Politikai és nemzetgazdasági centralisatio.

— Alig van tárgy, melyről politikában többet irtak volna, mint a centralisatióról és decentralisatióról. Mindkettőnek megvoltak és megvannak hívei ma is s a valóságban hol az állam, hol az önkormányzati közegek hatalma erősítésének szüksége szerint ez vagy amaz irány nyer megtestesítést. Politikában nincs abszolút jó, minden csak viszonylagosan hasznos és a legjobb intézmény is okoz károkat. A legelőrevalóbb politikusi az, ki felfedezi, mely rendszabályok okoznak legkevesebb károkat. A centralisatio ott, hol meg van ingatva a kormányhatalom ereje, hol tekintélyének helyreállítása kört követel, hol magát érvényesíthesse, megalapítja igazolását, így például a védrendszerben, hol a föltétlen engedelmesség a főnek minden alárendelt egyetlen feladata s ez ott multhatatlanul szükséges is. E rendszer mellett azonban megsemmisül az egyén, nem nyernek cselekvési kört a képességek, megsemmisül

misül az egyéni kitünőség s míg a központban van a mindenhatóság, a tagokban elhal az egyéni önálló élet. Egy nagy gépezet önkénytelenül mozgó kereké lesz minden tag; korlátolva hajlama, tehetsége egy parancsoló mindenhatóság által, mely cselekszik, gondolkodik helyette s ő csak az akaratnélküli végrehajtó. Mindenki tudja, hogy ez a katonaságnál körülbelül így van, de arról is megvannak győződve, hogy így is kell hogy legyen.

Az ilyenmű szükségek mérve szerint igazolja magát a politikai centralisatio is. Habár tudva van, hogy itt a központi hatóság roszul értesültsége, a nagy gépezet költségessége, a vidéki életfejlődés elnyomása, elmaradhatatlan hátrányai.

Ugyaníly hatása van a gazdasági centralisatió is. Tagadhatatlan, hogy egy nagy központnak teremtése, hol felhalmozódik a tőke s innen kiindulva hatalmas vállalatokat indít, különösen valamely fejlődő félben levő országra nézve üdvös hatással bír, másfelől azonban e központosítás, az egy helyen felhalmozott nagy tőke előli a vidéki kisebb vállalkozást és mi a politikai centralisatióban az ügyeknek a központhoz való felutalása és leküldése nagy kárt okoz időben és költségben, még inkább tapasztalható a gazdasági centralisatiónál. A nyers anyagnak felszállítása a központhoz egyszer szerfelett megnagyobbítja az előállítandó árunak árát, mivel ebben a szállítási költsége is benne fog foglaltatni, hasonlóan benne lesz a vidékre való szállítás költségei. E kiadások pedig mind elvesznek a nélkül, hogy az ipar és vagyonosság emelésére lényeges befolyással volnának.

Igen tanulságos példák illusztrálják egyik neves nemzetgazda miként halt ki Angliának legtöbb gyarmata, a közgazdasági centralisatio, mi alatt Franciaországnak politikai magatartásával ellentétben a gazdaságban centralisatio volt léve. Míg Anglia következetesen a gazdasági centralisatióra törekedett; elnyomta gyarmatainak fejlődését; Irland, India az által, hogy Anglia a nyers anyagot, mit ez országok termeltek, mind a központhoz hozatta s a feldolgozott anyagot drágán megfizettette gyarmatosáival, végpusztulásnak indultak. Anglia adót vetett ki a gyarmatok szövőszékeire; azon feltétel alatt telepített be vidéket, hogy ipart ne üzzenek s ez uton a nyomort honosította meg mindazon tartományban, melyet hatalma alá

vett; magában Angliában a tőke egyes kezbe gyűlt s általa rabszolgává lett a munkás osztály; a földeket egyesek szerezték meg s inség lett kisebb bérlelőkényere. Míg Franciaországban a gazdaság terén sokkal egészségesebb tümeményekre s jobban megoszott közjölésre találhatni.

Kétségtelen, hogy a gazdasági centralisatio sokkal nagyobb károkat okoz, mint a politikai. Mert hisz vagyonában rejlik minden államtagnak politikai ereje.

Egészséges gazdasággal bíró országban a nyers anyag ott dolgoztatik fel, ahol termeltetik. De a mely országban a nyers anyagot a központhoz vagy egyáltalán az országból is kiszállítják, mint például nálunk, beteges, halálra szánt gazdasági élet foly. Mi nemcsak a nyers termény felszállításának s a kész iparcikk leszállításának árát fizetjük hiában, hanem az átalakítás költségeit is idegen kezekbe adjuk. Ha pedig a hazai központnak fizetjük az utóbbit, akkor is megmarad az első s ez elég arra, hogy érzékeny károkat szenvedjünk. Gazdasági önkormányzatra, helyi központra van nekünk tehát mindenek felett szükségünk: míg ilyeneket nem teremtetünk, nyers anyagunk roppant mennyiségének dacára vagyonos gazdasági ország sohasem leszünk.

— Megszabadul tehát valamikor városunk is a katonai elszállásolás terhétől. F. hó 28-án délután 5 órakor ministeri tanács tartatott, melyben minthalljuk, a honvédelmi minister által előterjesztett 3 törvényjavaslat tárgyalatott. E javaslatok a katonai elszállásolásra, a katonai díjakra és az erdélyi katonai kórházakra vonatkoznak. A ministertanács elfogadta a javaslatokat alapelveit. Ezenkívül tárgyalattak a pénzügyi javaslatok is, de érdemleges határozat ez ügyben nem hozatott.

— Az u. n. bagatel-ügyek körül követendő eljárásra vonatkozólag a következőket írják a „N. P. J.”-nak.

Ama nagy igazságügyi enquete, mely 1873. nyarán ülésezett, a többi közt abban állapodott meg, hogy a tulságos perköltések és huzavona elkerülése végett hozassék be a bagatel-eljárás. Az értekezlet elfelejtette, hogy volt már nekünk egy bagatel-eljárásunk, az 1836-ban behozott sommás szóbeli eljárásban, melyet ugyan az 1868-iki eljárás

szabad, független ember; s aztán este, midőn hazatértem a kisasszonyok tanintézetéből, akkor bizonyos kellemes hang fülembé csengése; lelki szemeim előtt lebegő bizonyos arc, oly okos, figyelmes, oly gondolkodó s még is oly szelid az én szemeimben; a jellemek egy bizonyos neve, búske s simulékony egyszersmint, ingerlékeny és mély érzelmű, komoly és lánglelkű; egy bizonyos modor, tele érzélemmel s szerénységgel, finom és terékenny, tiszta, s még is oly elragadó, gyönyörködtetve s nyugtalanítva szellememet — új kötelekek látományai, melyeket megvalósítani óhajtott, új kötelekek utáni vágy, melyeknek szerettem volna alávetni magam — száműzők belőlem merőben a kalandorszerűt, a pártitűt, gyűlölt sorsom elviselését a spártai erények színében tüntették fel lelkem előtt.

Hanem a Pelet haragja lecsillapult; tizenégy napelég volt keletkezésére, gyarapodás és elenyészésére: éppen ez időközre esett a gyűlölt tanitóné elbocsátatása a szomszédházban, s ugyanez időben nyilvánítam határozatomat, keresni és feltalálni kedvelt tanítványomat, s midőn a lakezim iránti kérelmem visszautasítottat, tevém rögtön felmondásomat, s mondtam le önkényt jóvedelmem egy részéről. Ez utolsó határozott lépés, egy látszék, magához téríté ismét Reutter kisasszonyt. Eszélyessége, itélő tehetsége oly hosszas időn át félrevezetve egy bódító ábránd által, azon perczben a mint ez ábránd eltűnt s a képzeltetés szétfoszott, visszatértek az igazi helyes utra.

A helyes út alatt nem az elvek meredek görnyögő ösvényét értem — ezen nem tett ő soha egy lépést is; hanem a közönséges ildomoság sima országútját, melyről az utóbbi időkben oly messzire eltávolozott volt. Oda érve szorgalmasan fűrkészte, s megtalálván, hévvel követte régi imádójának Peletnek elvesztett nyomát. Csakhamar be is érte ez úri embert. Hogy mily mesterfogásokat alkalmazott őt elvakítani s megszelídíteni, azt nem tudom, de sikerült neki, mind haragos bosszúságát elenyészettetni, mind

rással kissé elrontottunk, de mely némi javítással még mindig jó szolgálatokat tehetne. Az igazságügy-minister sem igen tudott erről s megbízta Suhayda János urat, a kir. kuria egyik tekintélyes bíráját, hogy a bagatel-ügyek körüli eljárás szabályozására készítsen javaslatot. A munka szerencsésen elkészült egy hatalmas kötet erejéig s 1873. november havában újra egy enquete elé terjesztetett. — Ez az enquete fölfedezte, hogy míg eddigi eljárásunk szerint két-három idézés és tárgyalás elég volt arra, hogy az új eljárás szerint hat hét idézésre van szükség, Suhayda ur erre beismerte, hogy ő tulajdonképen nem is készített eredeti művet, csak az osztrák törvényt fordította le magyarra. Megjegyzendő, hogy Ausztriában eddigelő szóbeli eljárás nem is volt. Suhayda vallomása különben nem használt munkájának, az igazságügy-minister helyesebbnek találta az egész bagatel-kérdést a lomtárba dobni.

— Valamennyi ministeriumban igen erőlyesen folynak az előkészületek a parlamentarizmusra, és mindegyikben több törvényjavaslat készült el, melynek mielőbbi elintézését a közigazgatás érdeke kívánatosá teszi. Magától értetődik azonban, hogy a pénzügyminister javaslatait és előterjesztéseit az elsőbbség illeti. E tekintetben valamennyi minister egyetért, hogy azon idő, melyet a jövő évi budget tárgyalása, meg a pénzügyi javaslatok igénybe fogna venni, más előterjesztésre nem fordítható. E szerint legalább karácsonig a pénzügyi kérdésekkel a parlament bőven el lesz foglaltva. Azonban a többi javaslatok is mindjárt kezdetben be fogna nyújtatni, hogy a képviselők azon tagjainak, kik tüzetesen a pénzügygyel nem foglalkoznak, módjukban lesz tájékozást nyerni a ministerium többi reformjai iránt. A belügyminister javaslatai közt említetnek első helyen a törvényhatóságok kikerekítése, a városi főispánok megszűntetése, a törvényhatósági tisztviselők felelőssége, a közigazgatási adóptételek, a fővárosi rendőrség és rendőri bírások tárgyalában készült törvényjavaslatok. A kereskedelmi minister az állami, gazdasági intézetekre, a bányas- és kereskedelmi törvénykönyvre, valamint az ipartörvény némely cikkkeinek módosítására helyezt súlyt. Azonkívül több consularis, kereskedelmi, posta és távirai szerződéseket fog becsikelyezése végett bemutatni. A vallás- és közoktatásügyi minister a középtanodai, az egyetemi, a felsőbb iskolák állami fölügyelete és az iskolai alapok kezelése iránt készített javaslatok tárgyalását fogja sürgetni.

okosságát elaltatni, a mint ez csakhamar arczából s egész modorából kitűnt.

Alkalmasint meggyőzte őt arról, hogy sem most sem ezelőtt nem valék soha vetélytársa, mert irántami két heti dühöngése, rendkívüli kegy és nyájassági rohamban végződött, vegyive örvendő ön-elégültséggel, mi inkább tréfás, mint ingerlő hatást idézett elő. Pelet ifjú legényi élete, francziáson szólva, az erkölcsiség korlátainak meglehetősen számba nem vevésével folyt le s ugy vélekedtem, hogy házassága élete is hasonlóan egészen franczia modorúnak ígérkezik lenni.

Gyakran dicsekedett nekem, mily réme volt sok férjnek ismeretségi köréből; s én pedig beláttam, hogy nem lenne nehéz visszafizetni azt neki kamatostól s saját fegyvereivel verni meg őt.

Ezalatt közeledett a válság órája. Alig köszöntött be a szünidő, midőn már nagyszerű eseményre való előkészületi jelek töltötték be Pelet épületének minden házagát: szoba-festők, padozat-fényesítők s kárpitosok hozattak mozgásba mindenfelé. Mindenki csak arról fecsegett, „la chambre de Madame, le salon de Madame” (az asszonyság szobája, az asszonyság szalonja), miután nem igen volt valószínű, hogy azon vén banya, ki e czim alatt volt ismert a házánál, lelkesítette volna fiát oly szeretetre s figyelemre, hogy egyenesen az ő számára és használatára díszesíttessen igy ki szobákat, tehát együttesen a szakácsnéval, két belső s egy konyhaszolgálóval azon következtetést von mindezekből, hogy bizonynyal, egy ujonan érkezendő, fiatalabb „Madame”-nak vannak e mosolygó szobák száma, az van hivatra elfoglalni e díszes helyiséget. Csakhamar hivatalosan is tudokra adatott az illetőknek a bekövetkezendő esemény. „A jövő hét fölytán, Msr. Pelet, tanoda-igazgató és Mlle Zéaride Reutter, növelőigazgatóné a házassági szent kötelekek által leendőnek örökre egymáshoz csatolva.”

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRGZAJA.

A tanár.

Regény.

Írta: Currer Bell,

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Husadik fejezet.

(Folytatás.)

Öröktől fogva gyűlöltem a zsarnokokat és ime, egyetlen rabszolga bírása, ki önkényt hajlott igám alá, közel volt azzá átváltoztatni lényemet, mit annyira utáltam!

Némi nemtelen elégtételt nyújtott e tulságos tömjénezés vonzó s még mindig eléggé fiatal tisztelőnémtől s egyszersmint bosszantó öntudattól épen e gyönyör élvezetének lealacsonyító volta. Ha egy rabszolganő lágy meztelen léptével járt körültem, oly rad s egyszersmint oly érzéki gondolatok jártak át agyamat, mint egy basának. Hódolatát majd elfogadtam, majd visszautasítottam. Közönyöm, vagy szigorom egyaránt arra szolgáltak, hogy még nagyobbítsák a bajt, melyet szerettem volna megsemmisíteni.

„Que le dédain lui sied bien! (ah mily jól áll neki e megvető modor) hallám egyszer mondani újának, „il est beau comme Apollon, quand il sourit, de son air hautain, (szép mint Apolló, midőn kevély modorával mosolyog).”

A jó kedvű öreg delhölgy hangosan nevetett s megjegyzé, hogy leánya bizonyosan meg van babonázva, mert rajtam ugyan egy maroknyi szépség nincsen, csak épen, hogy egyenesen vagyok növe s nincsenek testi hiányaim. „Pour moi,” folytató „il me

A közlekedésügyi miniszter a vasutak állami felügyelete és a törvényhatósági utak tárgyában készült javaslatok mellett, még több vasúti engedélyokmány módosítását fogja a parlamentnek ajánlani. Az igazságügyminiszter a függőben levő ügyvédi és közjegyzői törvényjavaslatokon kívül, még a perrendtartás módosítása a végrendeletek külkéllékei, a magyarázó törvény, a bírósági székhelyek becsikelyezése, a fegyelmi eljárás tárgyában készült javaslatok tárgyalását fogja sürgetni. A büntető törvényjavaslat jelentőségénél fogva több időt fog igénybe venni, de ennek tárgyalása is lehetőleg fog előmozdítani. A honvédelmi miniszter a védtörvény, az egyéves önkéntesek, a katonai bíróságok büntető illetősége a szállásolási ügy és a katonai taxák tárgyában alkotott törvényjavaslatok mielőbbi elintézésére helyezt súlyt. A pénzügyminiszter nagy horderejű javaslatai márismeretesebbek. Minthogy egyik másik kérdés iránt már a budget tárgyalása alkalmával a képviselőház érdemleg nyilatkozni fog, a nem első rangú javaslatok tárgyalása nagyobb elvi vita mellőzése mellett lehetőleg gyorsan fog a tanácskozáson keresztül menni.

BELFÖLD.

Baróth, 1874. sept. hó.

Tekintetes szerkesztő ur!

Szent István király napi országos vásárunk múlt augusztus hó 21-én folyt le, azonban nem oly kedvező eredménnyel, mint arra előre számítottunk, minek egyfelől a pénz srúke, de másfelől azon körülmény is főoka volt, hogy ezen vásárunk el előtt pár évvel engedélyeztetvén az erdélyi naptárakba s különösen a „M. Polgár“ naptáraiba nem lévén felvéve s másképp is széles körben nyilvánosságra nem hozatván, sokaknak tudomása ezen vásárunkról még eddig nem volt; s így még azon idegen kereskedők gabna és marha szedők sem jelentkeztek meg, kik más vásárunkat s nevezetesen gabna, ló és barom vásár tekintetében annyira elhíresedett Szt. Márton-napi vásárunkat oly szorgalmasan látogatják.

Ezen vásárunkon a szép tiszta buza erdélyi vékája 2 frt; a rozs 1 frt 10—20 kr; s a török-buzáé 1 frt 40—60 kr volt. A nagyobb és szebb ökröknek párja 180—200 frt; a tulokké 60—80 frt; tehén darabja 40—50 frt volt. A lovak nagyon leszállott áron keltek el, a jobbaknak párját 60—80 frton meglehetett venni s így sem volt nagy kelendőségük.

Azonban reményünk van, hogy ezen népes vásárunk utjából jövőre a fennebbi főakadály el lesz hárítva, mert a tekintetes szerkesztő ur jelenleg becses lapjában lesz szíves a tudósításomat közzéadni, s annak idejében a „M. Polgár“ naptárai s más naptárak érdemes szerkesztőit is felhojják kérni, hogy ezen vásárunkat naptáraikba felvevni szíveskedjenek.

Végül azon szomorúesetről is kívánom értesíteni e lapok olvasóit, hogy városunkban a közelebb elmúlt ötszáz év szörnyű tüzvész dühöngött; 5 szorgalmas és jámbor gazdáknak összes takarmánya és mindennemű gabnája a pusztító lányok martalékánál esett, s egy pár óra egész évi munkálkodásuk gyümölcseit tönkre tette, mert közülök csupán egyiknek voltak épületei a jőhírn álló „Victoria“ intézetnél csekély részvegy biztosítva.

Ez is egy szomorú intő példa arra, hogy épületeinket és takarmányainkat bármi áldozattal is biztosítani törekedjünk, mert a szerencsétlenség közepette is csak az volt egyedüli szerencsénk, hogy a gyulás kora ötszáz év történet és szél esend uralkodott, s a lelkiismeretes oltás elejét bírta venni a harpodzó elemnek, mivel ellenkező esetben a közellévő tömör épületek nagy számmal estek volna áldozatul.

Az összes kár 3—4 ezer forintba tehető. A tűz mint hírlík szándékos gyújtásból eredett, de a tettes még eddig nem volt felfedezhető.

Véczerváry.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, oct. 1. 1874.

Maine-et-Loire megyében tegnapi este csakugyan megejtették a képviselőválasztást. Az eredmény következő: Maillé községi 51.500, Bruas Károly monarchista 48.000 szavazatot kapott, s így a községi jelölt lón a kerület képviselője. Mint az eredmény mutatja, az utolsó választás óta a republikánusok ismét néhány ezer szavazattal szaporodtak, mert két héttel ezelőtt jelöltük csak 48.000 szavazatot kapott. Mésrészt a monarchisták, noha a bonapartistákkal egyesültek, a szavazatok még azon számát sem tudták megtartani, melyet a sept. 13-ki választásban elértek.

Az eredmény tehát minden tekintetben vereség reájok nézve s csak fokozhatja ama férfiak kitartását és bizalmát, kik Franciaországnak végleges kormányt akarnak adni a községi forma alapján.

Ma már egész terjedelmében előtűnik van azon levél, melyet Martin Konrad baderpörni püspök sept. 15-én a „kerületi börtönben“ Kühlwetter urhoz Westphalia tartomány főelnökéhez intézett. Kühlwetter ur a püspököt hivatalból felszólította, hogy köszönjön le önként püspöki állásáról. Erre a

püspök hosszú bevezetés után, melyben a porosz egyházi törvényeket elítéli, következőleg nyilatkozik:

A hozzám intézett felbírásnak magától értetődőleg nem tehetek eleget. Ezt kötelesség, lelkiismeret és becsület nem engedik meg. Megyémhez oly kötelességgel vagyok fűzve, melyet csak az isten halálával és az isten helyettese, Jézus Krisztus helytartója: a római pápa bonthat föl. A legkevésbé fogtam most a leghevesebb küzdelem ezen idejében, melyet Jézus Krisztus egyházának át kell élnie, gyáván a harcot elhagyni és drága nyájamat saját sorsára bízni. Ha excoád a mint többször említett levelében jelzi, ezen visszautasító válaszon folytán indítva érezné magát az egyházi ügyekre fennálló királyi törvényeknél ellenem a büntető eljárás megindítását indítványozni, s ha a törvényszék valóban kimondaná hivatalból való elmozdításomat, én az ilyen bírói ítéletet semmisnek tekintem.

Nem állami hatóság adta hivatalomat, állami hatóság el sem veheti azt tőlem. Magasan az idő homálya és zürzavara fölött ragyog az igazság és az igazságosság örök napja s bármint ítéljen is rólam valaki, szilárd bizalommal az iránt, a ki fejük minden haja szálát megszámlálta, mindent el fogok tenni, semhogy szeretett egyházmegyémmel és szent római kath. egyházzal hűtellen lennék. A római kath. egyházé volt ifjúságom és férfikorom, övé lesz aggkorom is, a mig az isten éltet. Mindent feláldozok érte, ha kell, vérem utolsó cseppjé is.

A pert már megindították a püspök ellen.

Farkas Béni és társai bűnesetei.

(Saját tudósítónktól.)

Marosvásárhely, sept. 30.

Hetedik nap délutánján, nyolczadik és kilencedik nap délelőttjén:

a dézsaknai rablás.

(Folytatás.)

A vádlottak padján ma szokatlan nagyszámu vádlott ül: Farkas Béni, Roth Jákob, Krochmálnik Herman, Grosz Mandel, Hersh Abzug, Heisikovich Bernád, Németi Zsigmond, özv. Rosenfeld S. József-né és lánya Rosenfeld Mari.

A rablás a vizsgálati eredmény (Krochmálnik, Grosz és Hersch vallomásai) s a kir. ügyész előadása szerint a következőleg történt.

Farkas Béni és társai Hidvégen, Rosenfeld S. József lakásán 1867 márcziusában kifőzött terv szerint, a Jenei Dénestől lopott még a Rosenfeld által tőlük vett vinetzi lovakon, két szekérrel indultak meg márcz. 30-ikán Dézs felé, és pedig Farkas Béni, Grosz Mandel, Roth Jákob, és Németi Zsigmond a mezőségen át, Rosenfeld S. József, Krochmálnik H. és egy lengyelhonai kis barna szidó (ki kére nem volt kerítendő) Szász régen felé, a két csapat Bethlenben találkozáva s apr. 2-ikán Dézsre együtt menvén. Itt Kádel (Sina) Simon és Hersch Abzug csatlakozott hozzájuk, de bár előbb már volt intézkedés téve, hogy a házörző ev megmegérkezéséig, mégis Bartha János kamarai orvos házához este elmenve, tapasztalták, hogy a betörés, a kutya miatt, az nap nem sikerült. Másnapig a Dézs közelében fekvő mezei kocsmákban helyeztetvén el külön-külön, este ismét összegyűltek egyik vendéglőstől egy 8 pisztolyt hozván 5 meg egy (ismeretlen) dézsaknai ember is csatlakozván hozzájuk; ekkorra a kutya, farkas-gonbával meg volt étetve s így a szekeresnél utszélen Heisikovicost és a lengyelországi kis barna szidót jhagya, F. B. és Kádel, Abzuggal szemlére mentek, a többi egy rozzant színbe vonulván. A szemle sikerének hírére valamennyien Bartha orvos házához mentek, F. B. a kerítésen bemászva az ajtót felszakították s ekkor egy részök a gyógyszerért kinyitó ajtaját elköté, más részök őrt állt, mig Kádel, Farkas, Grosz, Roth, Németi és Krochmálnik a Grosz által vitt nagy fészítő vassal ajtajának befejezéséhez fogtak. Bartha orvos azonban a kutya megrémegzéséből roszat gyanusítván, azon éjjel a konyhába költözött hálai s maga mellé egy vas-villát fektetett; de mire az ajtó fészegítése által kellett zajra felébredt, fölugrott és a vasvilla után nyult: az ajtó bezuhant a rablók bentermettek Roth a vasvillát Bartha kezéből kifacsarta, a többiek leteperték s kezeit hátra jobb lábához kötötték; megkötözték továbbá a szolgálót s a belső szobából a zajra előjövő s utóbb hasztalan menekvésű kísérletet tett Barthánét is. A megkötöztötteket pénzök előadására kényszeríték, utóbb pokróczokkal, párnákkal befőték s maguk a házat felkutattván, a károsak bevétele szerint 6773 frt. 20 kr értékű arany és ezüst, valamint papírpénzt, ezüst-ruha- és fehér-neműket szedtek össze 3 zsákban rakták, a háziakat még jobban megkötötték s nagyobb csudára! élve otthagyták, maguk a rablott holmikkal eltávoztak valamennyien a szamosújvári úton, a dézsaknai ösmeretlen 30—40 frtnyi díjat adva neki, csakhamar eleresztvén. Iklődnál Heisikovicost is elvált tőlük, korábbi tartozás és a pisztoly árban 13, szekér-örzési fáradsága fejében pedig 10 frtot kapván. Tovább haladtukban az utszélen megosztották a többiek, egynek-egyenek jutván 100 frt. 4 tallér és 3-3 ezüst kanál, Farkas és Kádel ezen felül még 80-80 frt. és a ruhane-műket kapván. Lassanként mind szétesztak, egy részük Magyarországra, másrészt Kolozsvárra, Krochmálnik pedig Hidvégre jött Rosenfeldékhez, hol a

Rosenfeld, Grosz és Krochmálnik részére jutott ezüst kanalakat Rosenfeld Marinak adta át, ez utóbbinál a ház motozás alkalmával egy selyem ruha derék és egy boglár is találtatván, melyeket a káros orvosné (a kelme maradék darabjainak s a boglár párnának felmutatása által) mint tulajdonát igazolt.

Bartha orvosné, a rablók eltávozta után valahogy kiszabadította magát köteleikből s így a többi is és zajt ütött. A tettesek közül a háziak senkit föl nem ismertek s bár utóbb, gyanusokra, néhány elfogatás történt, a tett csak akkor derült ki, midőn a banda a gagyi eset után elfogatván, Krochmálnik, Grosz stb. vallani kezdetek.

Bartha orvos a rablás után csakhamar megörült, valószínűleg, a kiállott rémület következtében s neje sem sokkal élte túl örült férje bekövetkezett halálát.

Az ügyész vádindítványa után vádlottak, Farkas Béni kivételével, eltávolítottak. Farkas Béni, ki a vádindítványt nem sok figyelembe vette, egy roskadozó karszékből ül; elgyengültsége miatt részessül e kegyben.

Eln. Hallotta-e az előadott vádat?

F. B. Hallottam.

Eln. Beszélje el hát, hogy a dézsaknai rablást miként hajtották végre.

F. B. Nem beszélhetem el, nem voltam ott.

Eln. Hát hol volt?

F. B. Nem tudom, valahol utaztam.

Eln. Hol utazott 1867-ik év tavaszán?

F. B. Nem tudom; régen volt már; mit tartok én számot, hogy akkor hol jártam.

Eln. Járt-e Dézsaknán?

F. B. Nem jártam én; azt se tudom hol van.

Eln. Hiszen Hersch Abzugot kend segítette át a kerítésen.

F. B. En semmit sem tudok róla.

Eln. Maga is bemászott, belülről kinyitotta a kisajtót.

F. B. Én nem tudok róla.

Eln. (Előveteti a fészítő vasat, melylyel a ház ajtaját törték fel) Ismeri-e ezt a vasat?

F. B. Esmerem, mert még Nagy-Károlyban mutatták nekem.

Eln. Kié ez a vas?

F. B. Ugy gondolom, hogy a szekeresé, mivel Dézsán jártam, czimborám volt, nem azt mondta, hogy ő is lovakat szerez.

Eln. Kend mikor volt Dézsán? mikor innen megszökött?

F. B. Igen is.

Csakhamar elévezetik Gros Mándelt. Jól megtermett ember, nagy szakállal, mely már csaknem egészen ősz és nagyobb részt kopasz fejjel; hangja nem oly vékony, gyöngye, mint a Krochmálniké, ki-ejtése jó magyarországi, a magyar nyelvet jól beszéli. Az elnök felszólítására elbeszéli a Dézsaknán véghezvitt rablást elejétől végig, igen részletesen.

Eln. Mennyi osztalékot kapott?

Gros. 100 frtot, 6 tallért, 2 evő 1 kávés kanalat. Elbeszélésében előadja, hogy a mint Németi Zsiga egy lepedőbe csomolyított csomó ruhát vitt hátán kifelé, a csomagot letaszítá annak hátáról s mondta, hogy miután a gazdának a pénzét elviszik, ne vigyék el a ruháját is, de a többiek nem hajtottak szavára. Ezért Béni, hazamenet szidás közben pisztolyt is fogott rája.

Eln. Megismerné-e a fészítő vasat.

Gros. Nagyon setét volt nem láthattam.

Eln. (átadja Grosnak a vasat) Emelje, fogja meg, erről talán reá ismer.

Gros. (megemeli, próbálgatja) Nem ez volt. Ekkor szembesítik Gros Mándelt Bénével; előbbi annak mindent szemébe mond.

Eln. Mit mond erre Béni?

F. B. Látom, hogy eleget beszél, de nem mond igazat.

Eln. (Groszhoz) Mivel voltak fölfegyverkezve? Gr. Egyiknél volt egy pisztoly, ezenkívül botok is voltak.

Eln. A kirándulásra hol gyűltek egybe? Gr. Dézsán túl, a szabad ég alatt, az azelőtti napon összegyűltünk; Hersch Abzug, Kádel Simon egy dézsaknai embert is hoztak a rablásra.

Eln. Hát gyilkosságról volt-e szó?

Gr. Nem volt.

Elnök. Lámpájuk volt-e?

Gr. Nem volt, de az ajtó betörésénél két gyertyát gyújtottunk.

F. B. A hozzá intézett kérdésekre röviden tagadolag felel.

Elővezetetik Krochmálnik Herman; a rablást elbeszéli, elbeszélése a Gros Mándelével egybehangzó. A rablott kanalak egy részét becsomagolva Rosenfeld Marinak adta át Hidvégen, de arról, hogy azok honnan kerültek, nem szólott, mert ily kényes dolgokat az ember nem mondhat el fehérepeknék.

Midőn szembesítik Bénével, beszédét úgy kezdi: „Béni bá, emlékszik-e hogy együtt . . . stb.“ Farkas Béni nyugodtan hallgatja végig, a szembe-mondott vallomást s rendes mondásával felel: „Nem igazán beszél.“

Eln. (Krochm-hoz) Kinek a megkötözésénél működött kend?

Kroch. Az orvosénál.

Eln. Nem fenyegetőzték-e, hogy a ki lármát üt, azt megölik?

Krochm. Nem tudom, meglehet, hogy némelyik igen.

Biró Nagy L. Farkas B. kinek a megkötözésében működött közre?

Kroch. Az asszony megkötözésében. A ládát is ő, Kádel Simon és Gros Mendel bontották föl.

Felmutatják neki a fészítő vasat és vésőt; a fészítő vasat olyanformának, mint a minővel ott működtek, a vésőre pedig határozottan rá ismer.

Eln. Gros Mendel! Hol volt akkor Heisikovicus?

Gr. Nem tudom, én őt nem láttam. Déesen a Veres fogadóban voltunk étetni, a mig ott ültünk, Béni hozott azalatt egy ismeretlen embert, de nem tudom, hogy az ki volt.

Ügyv. Blumenfeld. (Rosenfeld Mari és Kati védője.) Az ezüst kanalon kívül Krochmálnik adott-e valamit Rosenfeld Marinak?

Kr. Semmit sem adtam.

Ügyv. Szabó (Heisikovicus és Roth védője Groszhoz) Heisikovicost tisztán látta-e mikor jöttek, hogy a szekérnél volt?

Gr. Nem. Egy ember ott volt a szekérnél, de hogy ki volt, azt nem tudom.

Elővezetetik Roth Jákob, mindent tagad határozottan, sőt azt állítja, hogy abban az időtájban Szébenbe utazott.

B. Konradsh. Miféle helységeken át ment Nagy-Szebenbe?

Roth. Segesvár felé mentem.

B. Konradsh. Mondjon még vagy egy helységet. Voltak ott falvak, városok.

Roth. Voltak ott falvak, mezővárosok, de azokra nem emlékszem.

B. Konr. Egyetlen helység nevére sem emlékezik, kivéve Segesvárt?

Roth. Régen volt, már 8 éve, aztán soha sem jártam többé arra.

Szembesítik Gros-Mendellel, ki mindent szemébe mond; Roth azonban makacsul tagad.

Gr. Maga is ott volt, együtt voltunk. Csak nem mondhatom, hogy (a hallgatók egy részére és az ügyvédi karra mutat) ezekkel az urakkal voltam, ezek ártatlanok.

Szembesítik Rothot Krochmálnikkal, de ennek vallomására folytonos tagadással felel. Az elnök több kérdést intéz hozzá, azután felolvastatik Rothnak egy levele, melyet nem régen írt Krochmálnikhoz s melyben mindenre kéri, hogy ne tanuskodjék és ne valljon ellene; évi fizetést ígér arra az esetre, ha enged e kérésének.

Roth, állítása szerint, mint ártatlan irta e kért levelet Krochmálniknak.

Gros. Nekem is ígért 50 frtot, csak ne valljak reá.

Eln. Hol ígérte?

Gr. Mikor még a várban voltunk.

Báró Konradsh. és az elnök intéznek még Rothoz néhány kérdést, mely azonban az előbbi kérdésekkel hasonló eredménytelen.

A végtárgyalás félbeszakad s folytatása más napra halasztatik.

Szeptember 29-én délelőtt.

Beverzettetik Hersch Abzug. Közép tarmetű köznöcses arcu izraelita; a magyar és német nyelvet egyaránt gyengén beszéli. Első kikérdezésekor mindent tagadott, később bevallásokat tett, később ugy most azokat visszavonja.

Eln. Ismeri-e Farkas Bényt?

Hersch. Nem ismerem.

Eln. Kend egyszer bevallotta tettét, de ismét visszavonta, figyelmeztetem, hogy ne térjen el az igazságtól, mondjon el mindent úgy, a mint történt.

Hersch. Nem tettem semmit. Ezeket az embereket csak a börtönből ismerem.

Eln. Kihallgatásakor miért vallott volt?

H. Kénytelen voltam.

Eln. Miért volt kénytelen?

H. Első kihallgatásomkor tagadtam, reméltem, hogy engem ezek nem ismernek; mikor aztán láttam, hogy ismernek, gondoltam jobb lesz ha magamra vallok. De nem igazán vallottam.

Eln. Mikor Kádelrel találkozott, kinek tudta őt?

H. Egy gyanus embert láttam, kérdezősködtem tőle s ő azt állította, hogy tanító.

Elnök elmondja neki, miket bevallott.

H. Ezt nem vallottam, de csak az ők szemembe mondása után tudtam mindent. Jutkoviccsal egy szobában voltunk vason, ő is biztatott, s mikor aztán láttam, hogy vallomásom után nincs jobb sorsom, akkor visszavontam.

Eln. Szemébe mondják, hogy a rablásan je-lon volt.

H. Azt már tették.

Eln. Vallomásában egy dézsaknai embert is említett, honnan ismerte azt?

H. Én minden vallomásomat csak azért tettem, hogy ne kinozzanak tovább.

Eln. Magára vallottak még többen, hogy N.-Váradon aranyot és ezüstöt váltott.

H. Ellenségeim azok.

Néhány hozzá intézett kérdés után szembesítik Krochmálnikkal; utóbbi elmondja a rablás véghezvitelét, sőt azt is vallja, hogy Hersch oly dolgokat is mondott, mikről neki tudomása sem volt azelőtt.

Krochmálnik: Miért beszélt maga olyan dolgokat, mikről én semmit sem tudtam?

Hersch. Én Sinatol (Kandel Simon) halottam.

Eln. A pisztolyról hol beszélt Sinával?
H. A börtönben Deésen.
Ügy Dajbukát. Ismerte-e Krokmalnik Hersch abzugot 1867. április 2-ig?

Kroch. Nem ismertem, de Kolozsvárt Krémer Pepinél háltunk együtt.

Dajb. Hersch védője Krokmalnik állítja, hogy Hersch vele egy szekeren volt, mondja meg, hífele fegyver volt Herschnél?

Kroch. Semmi fegyver; egy katona köpeny olt rajta.
Szembesítik Herschet Gros Mendellel.
Gros. Mielőtt még ide hozták volna, az arczépét mutatták nekem és rögtön rá ismertem.

(Poly. köv.)

Az ál-Vesselényi bűnpere.

Nagyvárad, sept. 28.

Első nap.

Biharmegye törvényszéki terme ma egészen megtelt hallgatókkal. A közönség közt mintegy 400 elépti jegy osztottat szét.

10-kor a törvényszéki bírák elfoglalják helyeiket a Gyöngyösi Lajos törvényszéki elnök meg-yitja a tárgyalást. Csendre inti a közönséget s azt mondja, hogy ha a hallgatóság akár az illem, akár hely méltósága ellen vétene, kénytelen lesz az ál-Vesselényi bűnpertét zárt ajtók — meghitelt tanak előtt letárgyaltatni.

Vádlottat két fegyveres kíséri a terembe. Bal-a-Vesselényi majdnem egészen megöszült egy év óta. Arca sápadt, beesett s többnyire ülve hallgatja az illene emelt vádakát.

Elnök előrebocsátja, hogy a törvényszék nem átja szükségesnek a már kihallgatott tanak be-ílézését s csak vallomásaik fognak felolvasatni. Mielőtt e vallomások felolvasatnának, a múlt év nov. 14—18 napjain tartott tárgyalás jegyzőkönyve og felolvasatni. (A jegyző feláll, olvasni akarja a jegyzőkönyvet.)

Hegyesy Márton védő ügyvéd a következő aditványt teszi:

Mintán a bizonyítási eljárás befejeztetett, s azóta már 10 hó is elmúlt, azt kívánja, hogy véden-ze ügye minél hamarabb befejeztessék. A királyi ügyész most azt akarja, hogy a már kihallgatott tanuk be ne idéztessenek. Ő ezen jogfosztó eljárás llen tiltakozik. Lehet, hogy pénzügyi tekintetből gen helyes indítvány volt ez a királyi ügyésztől, de p annyira jogosulatlan s el nem fogadható. Védő-ügyvéd aztán idéz a külföld büntetőtörvényből, s ez idézetek is azt bizonyítják, hogy végtárgyalás alatt a vádlottat papirossal szembesíteni nem lehet, nem szabad. Kifogást tesz a bírák egyikére, ki ta-raly nem vett részt a tárgyaláson. Ő meg van győ-zőve, hogy az igen tisztelt bíró ur meg tud felelni hivatalának, de hogy ezt egyszersmind joggal viseli-e, az egész más kérdés. Tehát a kir. ügyész egész eljárá-a, leggyengébb kifejezéssel élve, jogfosztó s hallat-an, mert...

Kir. ügyész, Sával Kálmán (közbeszól): Ké-rem elnök urat, hogy rendreutasítsa védőügyvédet, ai személyeskedni kezd.

Elnök: Figyelmeztetem a védőügyvédet, hogy beszédében tárgyilagos legyen. A személyeskedést tűrni nem fogja a törvényszék.

V. ügyvéd: Pedig úgy van kérem, hogy itt véden-czemet tanuk helyett papirossal akarják szem-besíteni, akkor, mikor szabadsága fölött akar dönteni a törvényszék. Ez eljárás ellen újból tiltakozom. A külföld, mely figyelemmel kíséri e por tárgya-asát, látni fogja, hogy mily inséges lábon áll ná-lunk a bünyfenytési törvénykezés ügye. A magyar gazdaság-szolgáltatás nevében tiltakozom a nem-szem-besítés ellen; kérem a tanukat, újból beidéztetni a árgyalást addigra elhalasztani, s aztán azt újból kezdeni.

Tokody Ágoston: (másodrendű vádlott Mándi Péter védője) Véden-czem már hosszú idő óta van rád alatt, csak azért, mert állítólag az ál-Veselőnyit házánál rejtgetted, az újabb tanuvallomások alapján nem bűnös, s így el sem ítélted. Kérem véden-czem felmentését.

Kir. ügyész: Nem akarok a személyeskedés piszkos terére lépni, de e helyen oly szavak ejtettek, hogy...

Védőügyvéd: Kérem elnök urat, hogy rend-reutasítsa a királyi ügyészt.

Ügyész: A mi a védőügyvéd ur nézetét il-leti jogfosztásról, érzékbiányról stb. az nem érdekel s csak azt mondom, hogy hatásvadászatból fejtette ki a t. közönség előtt. Hogy a tanukat nem kívánja kihallgatni újból, ez törvényes joggyakorlat s hogy jogosult is, bizonyítja az, hogy a törvényszék indít-ványomat elfogadta.

Védőügyvéd: Még egyszer felszólal az eljárás ellen, a királyi ügyész indítványát elvetetni xéri, mire bírák tanácskozás végett visszavonulnak.

— Szünet után jelenti az elnök, hogy a védők indítványai elvetettek, s a tavalyi tárgyalás egyezkönyve felolvasatik.

Felolvasatás után az elnök bezárja az ülést délutáni egy órakor.

Tárgyalás folytatása holnap reggeli 9 órakor.

(Folytatás következik.)

Egy vacsora a táborban József fő-herczegnél.

Az alsóthi tábor eleven képeről sok érdekes vonást beszélnek most el. Nagyban különbözött az itteni élet a két év előtti gödi táborozástól, hol az élelem kiszolgáltatásában is a legnagyobb zavar uralkodott s az idő sem volt oly kedvező. Az alsóthi tábor üde szép vidéken terült el, a legénység jól el volt látva s az utolsó estéken a hold fénye is összefűzött az őrtűzekkel. A fővárosból nem egy család jelent meg övéinél s töltötték szabad ég alatt a kellemes estéket. A tábor Ó-Baroknál és Bicske közelében helyezkedett s estéaként ugyan-csak vigan volt. A szalmakötegek nem egyszer szol-gálták kerevetül előkelő családok tagjainak is. E hó 24-én este volt főképp nagy az elevenség az egész táborban s csak úgy hangzott a jókedv zivara mindenfelől. József főherczeg estélyt rendezett a tá-borban Ó-Baroknál s ez alkalomból a „P. N.” több érdekes adatot sorot elő. A főparancsnok s kíséreté-nek táborra előtt a vigan lógó tűz mellett, a szal-makereveteken előkelő társaság foglalt helyet. Ott volt Klotild főherczegnő is Bethlen Vilma grófnő társaságában s aztán a tábor tisztjei. Rögtönzött hosz-szu asztalok voltak fölterítve s nem reussze ezekről hordó ítegek, a legfőbb trombitás parancsnoksága alatt A magaslaton elterülő sűrű erdő szélén állt ez a hadi szállás s pompás kilátás tárt föl az arrább elhelyezkedett nagy táborra, hol minden lépten-nyo-mon őrtűzek lógogtak és ragyogott a gulába helye-zett fegyver. Hölgytársaság is sok helyen mulatott s itt cigány, amott katonai zenekar szolgált. A le-génység a káposzta és disznóhúskeverékből álló s légmentes dobozokba zárt conserveket készítette el s jókedvűen fogyasztotta el. József főherczeg házi-gazgai vendégszeretettel üdvözlőlvén megjelent ven-dégeit, legelőször is tréfásan azt jelentette ki, hogy a Bicske körüli táborba okvetlen elküldi a tisztikar vacsorarészletét. Ezt, mint mondá, azért tartja nél-külözhetetlennek itt nyíltan kijelenteni, nehogy az előőrsek csupa vigyázatból az oda küldendő vacsorát elfogják.

Elküldetvén a másik táborba a vacsora, hozzá is láttak a terített asztalokhoz, melyeken a gulyá-sost és teperttyűst is fölvehettek találni. Mind ma-gyar emberek lévén együtt, az áldomás sem marad-hatott el. Dobay ezredes a királyt éllette, mire Jó-zsef főherczeg emelvén poharat, körülbelül ezt az áldomást mondta: „Az idel hadgyakorlatok folyamá-ban ő felsége, királyunk és legfőbb hadurunk o brucki táborban, ezen vidéken és Aradon kegye-s-kedett csapatainkat megsemmélni s mindezen alkalmakkor legteljesebb megelégedését fejezte ki azon haladás és készségtség fölött, melyet azok tanusítot-tak. Engem azonban ezen elismerésnél sokkal mé-lyebben hatottak meg ő felségének ama szavai, me-lyeket hozzám, midőn tőle búcsút vettem, legu-tóljára intézni kegyes volt. Azt mondá, hogy a hon-védség előhaladása a harcászati kiképzetetés tekin-tetésében őt valóban meglepte és mint hogy így teljes bizalmát veheti seregébe, nyugodtan és bizást te-kint a jövő elé.

Tartsák meg önök e szavakat emlékezetükben s véssék be szíveikbe, a mint feledhetetlenek lesz-nek azok én előttem. Legyenek az elismerés e sza-vai buzditó eszköz arra, hogy az eddigi ösvényen el nem bízakodva, tovább haladjunk, s legkegyelmese-bb urunknak bennünk helyezett bizalmát minden-kor megérdemelhessük. A magyar honvédség nemes törekvése és folytonos haladására emelem pohara-mat.“ Képzelné lehet, hogy mily visszhangja volt e pohárköszöntőnek. Perczekig tartott az éljenzés. A mint elcsalapult, Ghycoz ezredes a honvédség fő-parancsnokát köszöntötte meg, kit a „legelső hon-védnek” nevezett. Kifejezést adott ezután azon, az egész honvédség szívében visszhangzó reménynek, hogy ő fenségének személye és a magyar honvédség oly elválaszthatlanok leendnek egymástól, mint a mennyire egybe van forrva a honvédség által elért eddigi haladás József főherczeg nevével és érdemei-vel. Az éljenek valóságos vihara mutatta, hogy Gy-ecz tőkéletesen tomácsolta a közérzletet. A főher-czeg újra fölemelte poharát, s a „második honvédre” Gyecz Béla ezredesre köszöntötte, mint a kinek szak-avatott vezetésének köszönhető nagy részben azon eredmény, mely az uralkodó elismerését annyira ki-virta. Folyt ezután tovább az áldomás. Buljovszky őrnagy gr. Andrássy Gyuláért, majd a jelenlevő Trabsa tüzérnagyért üritet poharat; Dóri honvédhu-szárőrnagy a főherczeg családjáért, később pedig Szende miniszterért, a kit ziviesen éltet, habár nem is huszár, csak baka. Ismét a főherczeg állt fel, kinek kedélyességét és magyaros humorát kitünő-en jellemzi, a mit ezuttal mondott. „Mikor engem — így szólt — 1846-ban Jászberényben felavattak közhuszárnak, akkor tanultam meg, mily nagy ur a trombitás. Mindnyájunknak talpon kellett lenni, mi-dőn megszólalt a riadó. Az igaz, hogy akkor már 24 órával előbb pucoltuk a lóvakat a riadó előtt s 24 órával előbb megborotválkoztunk az emberek, én nem borotválkoztam meg, mert nem volt mit bo-rotválni. Akkor ez volt a szokás. De azért ma is nagy ur a trombitás.

A főparancsnok nem tehet semmit, ha nincs neki jó trombitás. Nekem is van ilyen jó trombitá-som, a ki, reménylen, nem hagy el soha. Az én trombitásom, Karlinszky, sokáig éljen!“ A főherczeg

erre maga ivott előbb, aztán oda nyújtotta a főtrom-bitásnak, ki a hordó bateriák csapra ütését végezte s becsülettel kiürítette a poharat a jelenlevők öröm-rivalgása közt. Ezután ő fensége üdvözlőt küldé a másik tábornak; a tájlelők lámpákkal üdvözlőt közöltek a másik tábor tájlelőivel, s csakhamar megérkezett a viszonzás is. A főherczegasszony szin-tén részt vett a vacsorában; midőn a felköszöntések sora kezdődött, visszavonult szalmapamagjára, s on-nan az egyes csoportokat rajzolta le vázlatkönyvébe. A főherczeg ezután a tábor megszemlésére indult. Le nem írható az öröm, mely a legénység soraiban nyilvánult, midőn híre futott, hogy a főherczeg a táborba érkezett. A budapesti honvédszászlóalj egyik tizedese a kulacsával kínálta, mit ő szívesen fogadott s a tizedes örömeire jót ivott belőle. Legrigább volt a tábor a huszároknál. Szólt a zene, s járta a csár-dás s a verbunkos. Ő fenségét annyira fölkellesítette a jó zene, hogy maga is tánczra kerekedett, s eljár-ta Elek tázadossal a csárdást, mint katonák közt szokás, ha mulatnak. A huszároknak se kellett több. Két dalás huszár megfogván a főherczegét, mielőtt észrevette, fölémelte, s az egész tábor lelkesedése és örömrivalgása között hordozta körül. Ha lehetett vol-na, mindegyik a huszárok közül külön fölémelte vol-na a főherczegét a magasba az ő vállain. Ime, e tá-bori estély rajzában benne rejlik annak magyaráza-ta is, mi alkotta meg már ily rövid idő alatt a hon-védségben azt a közszellemet, melyet fölismert min-denki, a ki látta őket a táborban, s mely oly tisz-tes bizalmasságba fűzi össze a tisztet és legénységet, s mégis minden pillanatban saját helyén találhatni mindenkit, egész kötelességszerűen a feladatok, és tisztelettel a felebbvalók iránt. Megemlítjük még, hogy a főherczeg a legénység ellátására 500 frtot s egy mázsa paprikát, a zenekarnak 300 forintot adott, a karmestert pedig érték s arany órával jutal-mazta meg.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, oct. 1. 1874.

(P. j.) Szerdán este a nyári színiidény utolsó előadása egyszersmind Medgyaszai Ilka asszony tár-sulatunk első operettelőadásának jutalomjátéka volt. Nem ugyan az „Arany chignon” adattott elő, mely Földényi betegsége miatt nem kerülhetett színrre, hanem a „Három csőrű kacsa” e bohózos élénk operett, melynek zeai kellemes részében igen sok könnyedség és olasz dallamosság is van. Jutalma-zandót kiléptek virágözön és sűrű taps fogadja. Játékában egész este annyi kedély, annyi élénkség volt, minőt kis szerepében csak kifejezhetett. A kö-zönség szöb jelenetiben sokszor kísérté tetszésnyil-vánításával, mit kifejező tisztacsengőü énekével s finom árnyolatu játékaival méltán megérdemelt. Mind-azonáltal inkább szerették volna valamelyik nagyobb szabásu szerepében látni, hol mind énekeszeiben, mind az ábrázolás változatosságában több téren nyert volna érvényesülést tehetség. A kótkodásolási áriával valamint Straus keringőjével most is tapsra ragadta a közönséget. A keringő előadásában néhol több színt vehetett volna, kissé élénkebb men-nettel, míg így néhol bizonyos színtelenség, bágyad-ság volt észrevehető, de általában sok gyakorlott-sággal adta elő e nem kis nehézségekkel bíró mű-vet. Mellette első sorban Kassai kifogyhatlan humo-ru élénk játéka tűnt fel, különösen midőn a három spanyol előmitja, eredetisége hangos derűltséget keltett. Egy pár helyen egybírnat igen is sokat engedett meg magának, mit több mérséklettel egé-szen élvezhetővé lehetett volna tennie. Marczel elég-ég igyekezett az előadás sikerén munkálni s szokott sajátosságaival sokszor keltett derűltséget. Zajongi, Vidor és Török a három spanyol igen ügyesen és sikerülten adták elő. Németi Giza szerencsés felfo-gása, komikai tehetségének nem egy helyt adta bi-zonyítékát. Az ilyszertű szerepekben ő teljesen ott-hon van. Szentgyörgyi a szakács szerepéből igen mulattató alakot tarentett s ment volt a tulzástól játéka, mi eddigi előidéinél rendszeren előfordult. Ken-di hagyatékát Dobocsányi örökölte, kevesebb sze-rencsével, mint ő, de kevesebb képességgel is. Kü-lönben még ez este iparkodott mérsékelni magát, de meg nem állhatta, hogy az általános derűltség előidézéséhez egy pár szélsősékösszel ne járuljon, ő különben akkor hiszi, hogy jól játszik, mikor egye-bet produkál szerepénél. A karok néhol feltűnően gyengék voltak s maga az előadás sem valami összességben ment. S ez előadással Thalia nyári templomának aintai bezárulnak s a téli idény halha-tatlan drámaíróink Katona Bánkánál veszi kez-det a farkasutcai színházban.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestben octob. 1. 10 ó. — p. d. a.

Érkezett, octob. 1. 12 ó. 20 p. d. a.

Királyunk megengedte, hogy az ujonnan felfedezett északi sarkvidék, nevérol neveztessek.

A román egyházi congressus-ra, mely october 28-dikán ül össze, vasárnap megkezdődnek a választások.

A megyék kikerekítése ügyé-ben a belügyernél tegnap értekez-letek kezdődtek, melyeken számos főispán s több allapán veszen részt. A szesziparosok azon kérvényét, hogy üzemők megszorítása ideigle-nesen megengedtessek, Ghycoz mint törvénybe ütközöt visszautasítá. Az új magyar kölesön október hatodik, hetedik s nyolcadik napjain kerül nyilvános aláírásra.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, október 1. 1874.

— Lapunk t. előfizetőit tiszte-lettel kéri a kiadóhivatal, hogy a következő évnegyedre előfizetéseiket

idején megtenni szíveskedjenek, mi-vel fölesleges példányokat nem nyo-mathat.

— Deák Ferencz nagy hazánkfia hogylétéről ezeket írja a „Pester Lloyd”: Közlebről aggasztó hírek keringtek; olvasóinkat azon hírrel örövendet-tetjük meg, hogy ezen aggasztó hírek teljesen alap-talanok. A köztisztviselében álló ősz hazaí három nap óta jól érzi magát, jól aludt s göröcsök nem állottak elő. Mi is láttuk ma (september 29-én.) reggel a Nedeczky-villa verandáján, hol vi-dám tekintettel kísérté unokahugai, a Nedeczky leá-nyok gazdaszszonykodását, kik oly nagy gyöngödség-gel ápolják az öreg urat. A ridég napok ugyan okoz-tak volt némi változást egészségiégében a múlt hét vé-géig, azonban most már határozott jobbulás észlel-he-tő s a szelid napok e részben öröndetes haladást engednek remélni.

— A kolozsvári lövészek közül — kik a bukaresti lövészünnepélyre utaztak volt — dr. Hal-ler Károly és Molnár Sándor ma szerencsésen meg-érkeztek. Dr. Haller Károly egy 90 frt értékű asz-tali órát, s ezenkívül egy ezüst serleget, Molnár Sán-dor pedig egy 150 frt értékű karosszékét, s ezenki-vül egy ezüst serleget s egy ezüst kanalat nyertek.

— A bukaresti lövészek — mint halljuk — ígéretet tettek, hogy a kolozsvári lövés-egyletnek jövő év tavaszán tartandó zászló szentelési ünnepé-lyére lehető nagy számmal fognak megjelenni.

— Néhai Krémer Ferencz arczképe ad-a-koztak még, Gergely János 2 frt, Hajós János 2 frt, Béni Samu 10 frt, mézáros társulat 15 frt, német szabóház társulat 10 frt, eszmadia társulat 10 frt, Lévi Sámuel 5 frt, Vince István 2 frt, Becsei Hugó 2 frt, Tótfalusi József 2 frt. Mamicza János 2 frt, Bak Lajos 2 frt, Szabó Mihály 5 frt, Nagy Dániel 2 frt, Matucsek József 2 frt, Cziriák János 2 frt, Nyárády Lajos 2 frt, Andraschofszky Dániel 1 frt, Cseisberger Jakab 1 frt, Szilágyi Károly 1 frt, if. Tauffer Ferencz 1 frt, Korbuly Gergely 1 frt, Nik Ferencz 1 frt, Nedorostók Já-nos 1 frt, Filep István 1 frt, Marsalkó Dani 50 kr, Konez József 1 frt, Szabó Jozsef 1 frt, Gráf Lő-rincz 1 frt, Antkó István 1 frt, Ferenczy Ignác 1 frt, Szabó K. 1 frt, Vaszi Zsigmond 1 frt Tokos Zsigmond 1 frt, és Rignát Sándor 1 frt. Most be-gyült 85 frt 50 kr. Összesen 180 frt o. é. Nemes adakozók újabbon fogadják hálás köszönetünket: az egylet nevében Tauffer János, id. elnök. Sza-bó Károly, jegyző.

— Az iparosok különös figyelmébe! A cs. kir. közös hadügyministerium hirdetményt bocsátott ki azon katonai ruháneműk és szerelvé-nyek (pokróczok, nyergek, hevederek, kantárok, kö-tőfékek, esákok, zsinorzat, sarkantyuk sat. sat. szál-lítására, a melyek a kisiparnak vannak fentartva s évenként négy részletben kisebb mennyiségben szál-líthatók. Szállítási ajánlatok a t. 6. november hó 30 án déli 12-órásig a cs. k. közös hadügyministe-riumhoz benyújtandók. A feltételek, a szállítandó tárgyak neme és mennyisége, a szállítókkal kötendő szerződés és az ajánlati minta alólirt kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órákban, a tár-gyak mintapéldányai pedig a brünni, budai, gráci és bécsi fő- s a jaroslai és gyula-fehérvári fők ka-tonai ruhatárakban megtekinthetők. A kereskedelmi és iparkamara. Kolozsvárt, szeptember 30-dikán 1874.

— A n. szebeni m. kir. postaigazgatóság ér-tesítése szerint az ideiglenesen beszüntett czegei m. kir. postahivatal véglegesen be lett szüntetve.

— Brassó város közönsége az ottani tűzoltói intézmény életerőssé tétele céljából az 1875. évi, költségvetésbe 2600 frtot, a következő évek költség-vetésébe pedig 2400 frtot vett fel.

— M.-Rücs közönségében múlt hó 21-én a há-zától távolról Kromos Péter csőrőseben egy kahal szalma, ismeretlen kéz által meggyujtatván, neve-zettnek 8 asztaga, 5 kalangya szénája, csürje és részben gazdasági eszköze is, ug őt közöleső kisebb gazdának épülete, takarmánya összegett.

— Hymen. Pál Károly, m.-vásárhelyi ev. ref. főtanodai tanár Orbán Etelkát; Vitályos Samu, m.-vásárhelyi ügyvéd Czákó Idát; Székely Elek, te-kei adóárnok Csanádi Idát; Bocskor Mihály, tör-vényszéki jegyző Sánta Károlinát; Szegedi Lajos, tisztségi irnok Szendrei Katalin k. a-t jegyezték el M.-Vásárhely város szépei közül.

— Nemes Ödön rajztanár és fiatal író, a maros-vásárhelyi polgári iskola rajztanárává választott meg.

— Deák Mihály, Erdély szülöttét, ki négy évig tanulmányozott a külföldi akadémiákon s az irodalom terén is figyelem tárgya lett s a n.-kőrői főgymnasiumon a görög irodalom tanszékére válasz-tak tanárnak.

— Romako Antal, a római német képi-rodő hazánkban, a népelet tanulmányozása végett. A Balaton vidéken számtalan vázlatot készített s e nyomban Esztergamba ment tisztelni a primásnál, kit Romából ismer.

— Halálozások. Szereday Antal, nyug. cs. kir. őrnagy, valamint Schraml Vilmos, volt szebeni pénzügyi titkár, meghaltak.

— Bécsben, sept. 29-én este a földrajzi tár-sulat az északvidéki utazók tiszteletére rendkívüli ülést tartott, melyen Rudolf koronah, Rajner főhg, az összes miniszterek, a társulat főbbjei és nagyszá-mu közönség volt jelen. Hoehstetter tanár nyitá meg az ülést egy beszéddel, melyben a pillanat fontossá-gát említvén fel, mely megindulással üdvözlí az ex-peditió vezetőt. Miután Payer és Weyprecht a gyű-lekezet által viharosan megjeleneztettek, és az ex-peditióról részletes jelentés tétetett, Hochstetter a földrajzi társulat elnökének egy iratát olvassa fel, melylyl Payer és Weyprecht elsőrendű földrajzi bu-vároknak mondatnak és mindkettőnek átadatik a pro-tector, Rudolf koronah által aláírt oklevél, mely-lyel a bécsi földrajzi társulat tiszteletbeli tagjává avat-atnak fel. A koronah ismételtlen kezét nyújtá az expeditió vezetőinek.

— Sz.-Pétervárról jelentik, hogy az urali kozákok fellázdak az általános védkötelezettség be-hozatala miatt; csapatok küldettek a felkelés lecsil-lapítására.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Arlejtési hirdetemény.

A főmértősségi m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumnak jelen évi September-hó 20 kán kelt 12,484 számú magas rendelete folytán a marosvásárhelyi m. kir. mérnöki hivatal kerületében és államutakra az 1875—1876 és 1877. években szükségeltetett fedanyag szállítása biztosítása a szóbeli arlejtés kizárásával csupán írásbeli zárt ajánlati tárgyalás mellett fog eszközölni.

A zárt ajánlati tárgyalás alóli m. kir. mérnök hivatali irodájában 1874. évi október-hó 30-kán fog megtartatni.

Ajánlatok a fent kelt három éven túl terjedő további három, tehát hat évi tartamra is tehetők, mely esetben a két különböző idő tartamra szóló ajánlati árak világosan kitéendők.

Felhívotnak vállalkozni kívánók, hogy a feltételeknek megtartása mellett, szá- bályszerint szerkesztett és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatokat alóli m. kir. mérnöki hivatalhoz címezve a tárgyalás napját megelőző nap azaz 1874. évi október-hó 29-kén déli 12 óráig nyújtsák be, minthogy később érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Az írásbeli ajánlatok a versenyző szabad választása szerint útimesteri szak- szonként, avagy útszakaszonként, vagy pedig az egész kerületen belül eső összes államutakra szólhat.

A benyújtandó ajánlatokhoz az ajánlati összeg 5%-a mint bántópenz esatol- nód, vagy készpénzben, vagy pedig a napi árfolyam szerint számított m. kir. állam- papirokban.

Az ajánlatokhoz az egységi árakból teendő árengedés számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Azon ajánlattevőknek, kik a kavics szállítást el nem nyerték, a lelett bántó- pénz az ajánlati tárgyalás befejeztével azonnal vissza fog szolgáltatni, az illető vállalkozó azonban a szállítást befejeztéig biztosítékképp letéve marad.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, a kincstárra nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező, melyen a miniszterium által jóváhagyatik.

Az ajánlatokban határozottan kitéendő, hogy ajánlkozó a helyi körülményeket, a szállítási összes feltételeit sat. teljesen ismeri és azoknak magát alája veti.

A szállítandó kavics mennyiség, annak egységai, a részletes szállítási felté- telek és a szerződés mintája alóli m. kir. mérnöki hivatalnál a szokott hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Marosvásárhelyt, 1874. September-hó 28-kán.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

276 szám.

(367)

(2—3)

Gabona szállítás árlejtési hirdetemény.

Az oláhláposbányai m. k. kohó-hivatal munkás személyzetének élelmezésére 1875. Január-hó kezdettől bezárólag 1875. December hó végeig szükséges 640 (hatszáz negyven) pozsonyi mérő búza, és 540 (ötszáz negyven) pozsonyi mérő tengeri szállítására ezennel árlejtés kiiratik.

Ezen nyilvános szóbeli árlejtés 1874. év október-hó 13-kán (tizenhar- madikán) délelőtt 10 (tíz) órakor a m. kir. kohó-hivatal irodájában Sztrimbulyban (Horgospatakán) Belsőszőlnek vármegyében fog tartatni, mely óráig bepe- csetelt, a m. k. kohóhivatalnak Oláhláposbányán (utolsó posta Horgospataka) cí- mzett és a búza szállítására nézve 30 (harmincz) forint o. é., a tengeri szállítást illetőleg pedig 25 (huszonöt) forint o. é. bántópenzzel és szabályszerű bélyeggel el- látott ajánlatok is (Offertek) elfogadtatnak.

A szóbeli árlejtés bevégeztése után azonnal az ajánlatok is nyilvánosan fognak felbontatni és a legkevesebbet kérővel a szerződés kötött, mely a vállalkozóra nézve azonnal, a m. k. kohó hivatal részére, azonban csak a nagybányai nagyte- kintett m. k. bányagazgatóság helybenhagyása után kötelező erővel bír.

A bántópenz a vállalkozó által a szerződött összeg tíz százalékos biztosítékára azonnal kiegészítendő, a többi árlejtőknek bántópenzzel pedig tüstént visszaadatik. Mind a tengerinek, mind a búzáknak pozsonyi mérőnkint 82 (nyolcvankét) beci font súlyúnak kell lennie, a búzának 25 (huszonöt) százalék rozsnál többet tartalmazni nem szabad és hat egyenlő részekben Sztrimbulyba kell szállíttatnia úgy, hogy mindig kéthavi szükséglet készletben legyen, melynek első részletét azaz 107 (egyszázhet) pozsonyi mérő búzát és 90 (kilenczven) pozsonyi mérő tengerit a vál- lalkozónak okvetlenül legfeljebb 1874. év December-hó 31-éig be kell szállítania.

Felhívotnak tehát a vállalkozni szándékozók, hogy elegendő bántópenzzel és biztosítékkal ellátva a kiírt helyen és időben megjelenni, vagy ajánlataikat bead- ni sziveskedjenek; mert későbbben beérkezett, vagy a fentnevezett kellekekkel el nem látott ajánlatok tekintetbe nem fognak vétetni.

Megjegyeztetik még, hogy biztosítéku kész pénzen kívül elfogadtatnak:

1-szor: Minden magyar- és osztrák államadóssági kötvények illetőleg sorsjegyek.

2-szor: Minden a magyarállam, vagy a lajtántuli tartományok által ka- matbiztosításban részesített vasútvállalkozások és azoknak elsőbbségi kötvényei.

3-szor: A magyar földhitel-intézet záloglevelei.

4-szer: A magyar általános földhitel részvénytársulat záloglevelei, a napi árfolyam szerint

és 5-szor: A Budapesteni székelő magyar jelzálog hitelbank záloglevelei a tőzsdéi napi árfolyam szerint.

Végre tudomásul szolgáljon: hogy minden ez ügyben kívánt közlelbeli felvilá- gosítások az oláhláposbányai m. k. kohó-hivatal által a rendes hivatalos órákban egész készséggel kiszolgáltatnak.

A m. kir. kohó-hivataltól.

Kelt Oláhláposbányán, 1874. September-hó 25-kén.

Lovag BERKS NÁNDOR, m. k. kohó-hivatali főnök.

Sz. 570. — 1874.

(368)

(2—3)

Pályázat.

Vajdahunyad városában rendszeresített orvosi állomás üresedésben jöven, en- nek választás útján betöltésére, a város képviselő testületének f. 1874. év május- hó 27-én 37 szám alatt hozott határozata alapján pályázat nyitattik.

Ezen állással kapcsolatos javadalmazás a várostól 400 frt. évi fizetés, azon- kívül az orvosi segélyt igénybe vevő helybéli lakosoktól, minden egyes beteg laká- sán tett látogatásért 20 kr., az orvos lakásán rendelt látogatásért 10 kr. tiszteletdíj vehető igénybe; a helybéli illetőségű teljesen vagyontalan és munkaképtelen szegé- nyek ingyen lesznek gyógykezelendők.

Az ezen állomásra pályázni ohajók felhívotnak, miszerint ebbéli folyamodvá- nyait az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 §-ában előirt kellekeket igazoló bizonylatok- kal felszerelten f. 1874. évi november 15-én d. é. 9 óráig az alóli városi tanácshoz adják be.

Vajdahunyad város tanácsa 1874. september hó 25-kén.

DANILA, polgármester.

BIKFALVI, főjegyző.

(364)

(2—6)

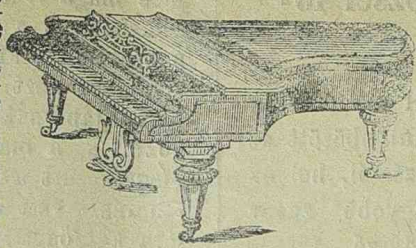
A közlőgő téli idényre!**Porcellán Salon kemenczék**

nagy készletben

Dietrich Sámuelnél Kolozsvártt.

Ezen porcellán kemenczék az 1873. bécsi világiállításán a legmagasb éremmel lettek kitüntetve, meglepő csinos alakjuk által bár mely Salonnak díszére szolgálnak és ezelszerűségük, tartósságuk, valamint aránylag olcsó árak végett igen ajánlhatók.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvártt.

Új Zongorák és Harmoniumok,

Pianinok és kurta zongorák nagy választékban.

Régi zongorák becserélése, javítás és hangolás

jótállás mellett jutányos árban.

Arjegyzékek ingyen és bérmentesen.

(279)

TRISKA FERENCZ,

(14—*)

Kolozsvártt, Mátya-kerály-utca, a táviradivattal szemben.

Legujabban megjelentek és

Stein János erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvártt kaphatók:

Bock lipcsei tanár legujabb egészség könyve. Egészség-tan a nép számára, mely megtanítja az embert az egészség fenntar- tására és helyreállítására.

Dr. BOCK KÁROLY lipcsei tanár után átdolgozta dr. IZSÓ LAJOS.

Ára csak 1 forint.

Döntvények gyűjteménye.

A magy. kir. Curia semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályainak elvi jelentőségű határozatai.

Szerkeszti dr. Siegmund Vilmos. Második évfolyam.

I. kötet. Ára 1 frt 60 kr.

Igazságügyi rendeleték tára.

Összeálltta dr. Siegmund Vilmos által.

Második évfolyam. I-ső kötet. Ára 40 kr.

Az 1874. VIII. Törvényezikk a méter-mérték behozataláról.

Hivatalos kiadás. Ára 50 kr.

A helyszinrajz és földkép készítés történelme, elmélete és jelen állása.

Irta F. Tóth Ágoston Rafael. Második, olcsó kiadás. Ára 2 frt.

Néhány szó a végrehajtói intézmény érdekében.

Irta Horváth Károly. Ára 60 kr.

A halottak elégetéséről.

Előadás: tartotta dr. Elischer Gyula.

Ára egy csinos fametszettel 20 kr.

Postán küldve csak 22 krajczár.

ANCLIA művelődésének története.

Irta Buckle H. Tamás. Negyedik kötet. Ára 1 frt.

Ezen korszakot alkotó művet, mely nem angol, hanem általános mű- velődés történet, ajánljuk jeles fordításánál fogva a művelt magyar közönség szives figyelmébe.

A törvényszéki teremből.

Hazai és külföldi bünesetek és fenytő porok gyűjteménye.

Közli Hang Ferencz. 2 kötet. Ára 2 frt.

GIL BLAS de SANTILLANE.

Irta LE SAGE. Francziából fordította BENEDEK LAJOS. 4 kötet.

60 fametszvénynyel, színes borítékban fűzve. Ára 5 frt.

Holt Felix a Radicalis.

Irta Georges Elliot. Angolból fordította Dominkovics Mária

2 kötet. Ára 3 frt.

Mit beszél a világ?

Regény. Irta K. PAPP MIKLÓS. Ára 1 frt 20 kr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében kaphatók:

Persa levelek.

Irta Montesquieu. Ára 1 frt 50 kr.

MATZEK FERENCZ,

hétjegyű közönséges logarai. Az arányos részek kiszámításával és sok más táblával. Ára 2 frt.

A magyar nyelv és irodalom rövid története.

Irta Imre Sándor. 3-dik kiadás.

Ára 1 frt 80 kr.

A holttestek elégetése,

mint a legokoszerűbb temetkezési mód.

Irta Wegmann Ercolani.

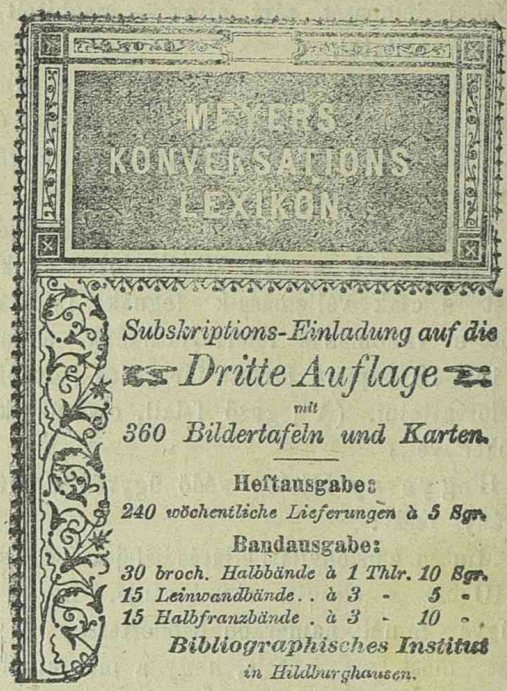
Ára 50 kr.

A hasonszenzi gyógyrendszernek alkalmazása a közéletben nemorvo- sok részére.

Irta dr. Dudits Miklós.

I. fűzet. Ára 80 kr.

Kapható Stein János

(335)

(8—12)

Eladó kereskedés

Kolozsvártt.

SÁROSY ELEK fűszer- és vaskeres- kedése igen kedvező feltételek mellett újból eladó. Értekezhetni özv. Sárosy Eleknél.

(101)

(6—6)

WEIL-féle**cséplőgépek.**

Soha sem készítették még gépet a gaz- dák számára, a mely oly gyors kelen- dőségre talált s oly rendkívüli fogad- tatásban részesül volna, mint ez. — Az ezt tanúsító számok a következők: 1872—1873-ban ifj. Weil Mór cég majnai Frankfurtban eladott három- ezer hatszáz kézi cséplő gépet és egyezer kétszáz kézi cséplő gépet és egyezer kétszáz kézi cséplő gépet és egyezer kétszáz kézi cséplő gépet. E gépet illetőleg felesle- ges több bizonyíték. Kaphatók ifj. Weil Mór által Bécsben Franzens- brückstrasse 13.

A „REFORM“

Előfizetési felhívás

„REFORM“

ezimű politikai napilapra.

Megjelenik mindennap reggel, hétfőn s ünnepek utáni napokon délután 3 órakor.

A „Reform“ a jelen évnegyeddél fenállásának ötödik évét tölti be, mely idő alatt az ország legértelmesebb rétegeinek kedves lapjává lett.

Terjedelemre nézve egynagyságu a legnagyobb politikai lapokkal. Magatartása a közjogi kiegyezés terén belül független minden irányban. Vezérő elve a magyar nemzetiség vezérő állása az országban.

A lap szerkesztésében kiváló súlyt fektet tárcza-közleményeire, melyek jelesség és változatosság dolgában minden más magyar lap tárczáját meghaladják.

Előfizetési ár:

Egy hóra 2 frt. Három hóra 6 frt. Hat hóra 12 frt.

Az előfizetési pénzek beküldésére legokoszerűbb a postai utalványlapokat használni.

belváros, Lipót-utca 2-dik szám, első emelet.

Budapest

Kiadóhivatala